

SAMTALSHANDLEDNING
DET JAG BARA VÅGAR DRÖMMA OM
SPELAR PÅ DALATEATERN VT-23

MANUS: Camilla Blomqvist

REGI: Sofi Orem Skoglund

SAMTALSHANDLEDNING AV: Malin Byman, Dramapedagog

VÄLKOMMEN TILL DALATEATERN

Dalateatern- Länsteatern i Dalarna har funnits sedan 1975.

Dalateatern har ett uppdrag att spela teater för hela Dalarnas län. Vi är er teater!

Vi gör oftast tre till fem produktioner per år. Barn- och ungdomspjäser spelas dagtid för skolpublik, ibland kvällstid för offentligheten på exempelvis skollov. De andra produktionerna spelas för offentligheten på kvällar och lördagar, mer riktad till en äldre, vuxen publik.

Vårt teaterhus finns i Falun, men vi turnerar och spelar på många andra platser i hela Dalarna. Då tar vi med oss all scenografi och bygger upp scenen på den plats där vi ska spela. Dalateatern har en fast anställd dramapedagog som vår skolpublik får möta före och/eller efter föreställningen, för att fördjupa teaterupplevelsen genom att få arbeta med och fundera kring pjäsens tematik. Här är det ni som är publik som får vara aktiva, era tankar är det som är viktigt och det som ska få ta plats!

De skådespelare som arbetar på Dalateatern har oftast en konstnärlig högskoleutbildning eller motsvarande. På teatern arbetar även kostymmästare, rekvisitör, maskör, producent, kommunikationsansvarig, sufflör, regissör, belysningsmästare och många, många fler. Det är många olika kunskaper som behövs för att driva en teater.

I mån av tid genomför vi även en hel del andra projekt utöver våra teaterproduktioner.

Läs mer om oss på vår hemsida: www.dalateatern.se

SAMTALSHANDLEDNINGAR

Förutom dramapedagogiskt för- och/eller efter-arbete i direkt anslutning till föreställningen erbjuder vi också gratis samtalshandledningar till alla våra barn- och ungdomsproduktioner. Handledningen innehåller tips på lekar, övningar och frågeställningar som kan hjälpa dig som lärare eller ledare för olika grupper att förbereda dig och din grupp, inför att ni skall komma till oss på teatern eller bearbeta och reflektera över ert teaterbesök i efterhand. Övningarna är kopplade till grundskolans läroplan.

Viktigt att komma ihåg när ni arbetar är att det inte finns några rätt eller fel. Vi tolkar en teaterföreställning utifrån oss själva och våra egna erfarenheter. Att prata om scenkonst och våra upplevelser av scenkonst skall inte vara något som bedöms eller värderas. Låt samtalet/arbetet vara fritt och frivilligt.

Erbjud olika möjligheter att uttrycka sig, alla är inte bekväma med att prata om sina tankar i helgrupp, kanske inte till en början i alla fall. Då kan det vara lättare att få uttrycka sig i skrift eller bild först. Att få prata bara två och två eller i mindre grupper, kan också hjälpa många att våga uttrycka sina tankar och åsikter. Anpassa och/eller välj övningar utifrån vad du anser passar för just din grupp.

I kapitlet *Efter föreställningen* får du tips på hur ni kan fortsätta arbetet tillsammans efter att ni varit hos oss på teatern. Det kan bidra till en förlängd teaterupplevelse och en fördjupad förståelse för varandras tankar och tolkningar. Du får möjlighet att fånga upp tankar, reflektioner och känslor som kanske inte uttrycktes just då när ni arbetade med oss under efterarbetet på teatern. I stället för att prata om huruvida man tyckte det var bra eller dåligt ges möjlighet till att tolka och utbyta tankar om handlingen och tematiken.

Ett tips inför ert besök är att ladda ner dokumentet *Att prata om teater*. Detta dokument är framtaget för att hjälpa en grupp att förbereda sig för att komma till en teater och se en föreställning (kanske för första gången.) <https://dalateatern.se/wp-content/uploads/2021/12/Prata-om-teater.pdf>

Övningarna i denna samtalshandledning uppfyller bl. a dessa mål ur Lgr 22:

"Grundläggande värden - Förståelse och medmänsklighet: Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter."

"Svenska - Tala, lyssna och samtala: Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser."

"Skolans uppdrag - Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem."

"Fritidshemmet - Skapande och estetiska uttrycksformer

- Skapande genom olika estetiska uttrycksformer, till exempel lek, bild, musik, dans och drama.
- Tolka och samtala om olika estetiska uttryck."

EFTER FÖRESTÄLLNINGEN

När ni arbetar och pratar om era olika upplevelser av föreställningen är det viktigt att komma ihåg att det inte finns ett rätt sätt att tolka och förstå föreställningen. Det finns lika många upplevelser och tolkningar av föreställning som det finns antal personer i publiken. Syftet med att arbeta efteråt är att få höra varandras tankar, upplevelser och tolkningar och gemensamt skapa en förlängd och fördjupad förståelse av föreställningen. Men också att få en fördjupad förståelse för våra kompisars tankegångar och upplevelser.

ATT MINNAS TILLSAMMANS

Gå igenom föreställningsdagen tillsammans. Antingen delar ni upp er två och två och pratar om frågorna i paren och lyfter sedan samtalen i helgrupp. Eller så skriver alla ner sina svar på frågorna enskilt och anonymt. Du läser sedan upp alla lappar och ni pratar om svaren i helgrupp.

I foajén:

Vad hände där?

Vad fick ni göra?

Under föreställningen:

Hur såg det ut på scenen?

Vilka karaktärer fick ni möta i föreställningen?

Finns det några scener/händelser du minns extra mycket? Varför?

Efter föreställningen/I efterarbetet:

Vad fick ni göra då?

Vad minns du extra mycket? Varför minns du just det mest?

Väckte föreställningen och efterarbetet några frågor? Vilka?

PÅ LINJEN

Instruktion:

På golvet finns en osynlig linje, längst bort i ena änden finns 0% i andra änden finns 100%.

Du läser upp ett påstående och eleverna ställer sig på linjen utifrån hur mycket de håller med om påståendet.

0%=Håller inte alls med

100%=Håller med helt och hållet

Det går såklart att ställa sig var som helst på linjen, 50%, 26%, 13% osv.

Innan ni börjar övningen informera alla om att ta beslut utifrån vad de tänker just nu och just här. Det är helt ok att ändra sig under övningens gång, imorgon eller nästa vecka. Alla tar beslut utifrån vad de själva tycker/känner just nu, det finns inga rätt eller fel svar. Alla tolkar de påståenden som läses upp på sitt sätt. Vi berikas av att höra varandras tankar även, och kanske framför allt, då vi tycker olika. Ingen kommenterar någon annans val, alla pratar utifrån sin position på linjen. Alla väljer själva hur mycket eller hur lite de vill dela med sig av sina tankar. Påminn om detta då och då under övningens gång.

Under övningens gång be eleverna berätta för någon/några som står intill dem, varför de valde att ställa sig där de står. Om någon står själv, går du som lärare och ställer dig med den eleven. Lyft sedan samtalen i helgrupp. Erbjud möjlighet att flytta sig på linjen när de hört varandras tankar/argument.

Be också eleverna vid något tillfälle att reflektera, bara tyst för sig själva, över huruvida de tar sina egna beslut eller om de bara går dit deras kompisar går. OBS! De ska alltså inte berätta för någon om de gör så eller inte, de ska endast tänka tanken för sig själva.

Alternativ: Be eleverna skriva ner sina tankar, kopiera upp följande sida och ge dem det. Be dem först skriva hur många procent de håller med (0-100%), och sedan motivera varför.

PÅSTÅENDEN TILL: PÅ LINJEN

- I SKOLAN FÅR MAN VÄLJA HUR MYCKET ELLER HUR LITE MAN VILL PRATA

Följdfrågor: Ville Pinnen prata eller ville Pinnen få slippa prata? Hur kan någon som inte vill prata få uttrycka sig i skolan?

- VUXNA KAN PÅVERKA BARNES FRAMTIDSDRÖMMAR

Följdfrågor: Hur påverkade de vuxna i pjäsen barnens drömmar eller tankar om framtiden?
Ex. Pinnens mamma, Stigs bonuspappa Conny, Daryas mamma, Kevins pappa, hon från teatern.

- FÖRÄNDRINGAR ÄR ALLTID SVÅRA

Följdfrågor: När är de svåra? Varför? När är de inte svåra? Varför?

- GER JAG UPP PÅ MINA DRÖMMAR KÄNNER JAG MIG MISSLYCKAD

Följdfrågor: Måste alla drömmar uppnås? Har vi kvar samma drömmar hela livet?
När kan det kännas bra att släppa en dröm?

KARAKTÄRS-ANALYS

Längst bak i detta häfte finns bilder på alla karaktärer från föreställningen. Jobba antingen enskilt, 2o2, smågrupper eller i storgrupp. Om ni arbetar enskilt, se till att kopiera upp bilder till alla.

Beskriv karaktärerna med hjälp av dessa frågor:

1. Beskriv personen. Vilka egenskaper har hen? *Använd beskrivande ord, som ej handlar om utseende.*
2. Vad drömmer personen om?
3. Om personen skulle förändra något i sitt liv, vad skulle hen vilja förändra då?
4. På vilka sätt ser du att personen skulle kunna uppnå sina drömmar?

FÖRÄNDRINGS-SCENER

Instruktion:

- **Dela in klassen** i mindre grupper, ca.4-5 personer i varje grupp.
- Be dem bestämma vem som är vilken siffra (1,2,3,4)
- **Berätta sedan**, ni skall få skapa scener där någon drömmer om en förändring i livet men det finns hinder i vägen. Dela ut roller utifrån siffrorna de valt:

1. En person som har en dröm/vill förändra något i sitt liv.
2. Hindret som står i vägen för den här drömmen/förändringen. *(Hindret kan vara en fysisk person, det kan vara tankar/känslor i personen själv, något annat som ni kommer på kan vara ett hinder för drömmar m.m)*
- 3 & 4. Hjälpen för personen att uppnå drömmen/övervinna hindret. *(Hjälpen kan vara personer, tankar, känslor, någon händelse som uppstår eller något annat som ni kommer på kan vara hjälpen/lösningen)*

- **Skapa manus (max 1 sida långt)**, med repliker och scenanvisningar. *Fundera kring vändpunkten, alltså något/en händelse/en tanke/ situation som gör så att berättelsen tar en annan/ny riktning.*
- **Repetera scenen.** Börja med att vara den siffran du blev tilldelad. Sedan kan ni byta roller (siffror) så att alla har fått testa vara alla roller (siffror) en gång var.
- **Visa upp för varandra.**

Alternativ: Denna övning kan också göras skriftligt, då skriver eleverna sitt manus antingen i grupp eller enskilt.

Eller via bild, då får de rita/måla bilder enligt följande;

Bild 1: personen och personens dröm

Bild 2: Hindret

Bild 3: Hjälp/Lösningen

Ha sedan en vernissage där alla som vill får visa sina bilder för varandra.

DALATEATERN

KARAKTÄRSBILDER TILL KARAKTÄRSANALYSEN

PINNEN

DARYA

STIG

KEVIN

JONNA

